

SERWIS INFORMACYJNY AMBASADY R.P. PRZY WATYKANIE

No 2

Rzym, dnia 17 stycznia 1957.

"N.E.P."

Takim tytułem zaopatruje F. Alessandrini rozważania na temat manifestów wyborczych P.Z.P.R. i Partii demokratycznej w Polsce /"Osservatore Romano" z dnia 10 b.m./.

Obecna sytuacja niektórych "demokracji ludowych" przypomina bardzo, zdaniem autora, sytuację w Sowietach w latach 1921-1922. Wtedy pod naciskiem niezadowolenia chłopów i robotników, na skutek otwartej rewolty marynarzy, która wybuchła w Kronstadsie, Lenin zdecydował się na krok wstecz: nawrót do kapitalizmu pod kontrolą państwową. Aby ożywić produkcję, rewolucja zrehabilitowała czasowo inicjatywę prywatną, zgodziła się na spekulację, dopuściła wolną konkurencję; na wsi zrezygnowała z przymusowych rekwizycji i zostawiła więcej wolnego oddechu chłopom.

"Sytuacja niektórych "demokracji ludowych" w 1957 przedstawia sporo analogii z sytuacją sowiecką z lat 1921-1922. Może okazać się bardzo ciekawe zestawienie nowych polskich dyrektyw przedwyborczych z tymi, które w 1922 ustanowiły N.E.P. w Sowietach, by zdać sobie sprawę czy "drogi narodowe" p. Gomułki nie pokrywają się z wytyczonymi ~~przez~~ niegdyś przez partię kierowniczą.

Nie trzeba jednak zapominać, że N.E.P., t.j. Nowa Polityka Ekonomiczna była tylko środkiem zaradczym, czasowym i fazą przejściową, zlikwidowaną w kilka lat później przez politykę planów pięcioletnich, przymusową kolektywizację i stalinizm".

P o u f n e

Rozmowy z Polakami z kraju

Z wielu rozmów przeprowadzonych z osobami z najróżniejszych środowisk, przybywającymi ostatnio z Polski do Włoch, ustalić można, że niektóre oceny obecnej sytuacji w Polsce są ogólnie przyjęte i uznane.

Do tych uznanych tez należy przekonanie, że ilość komunistów w Polsce jest bezporównania mniejsza od ilości tych, którzy się do komunizmu przyznają. Natomiast siły tej nielicznej garstki są większe, niż się ogólnie sądzi. Siły te to dziś już nie tylko wojsko sowieckie stacjonujące w "rezerwach" w Polsce i w Niemczech; wartość tego elementu zależy zresztą od Moskwy, która dla Polaków, jak dla reszty świata, jest nieodgadniona. Obok armii sowieckiej komuniści rozporządzają w Polsce wielką potęgą, jaką jest dotąd Bezpieka, która odmówiła żądaniom, podobno wysuniętym przez rząd, by przekazać broń oddziałom wojskowym i jest nadal groźną potęgą. Ostatecznie i wojsko, pod dowództwem Spychalskiego, jest może nie najpewniejszym, ale jednak zdolnym do użycia w pewnych granicach narzędziem, którym komuniści mogą się posługiwać.

Drugim ogólnie przyjętym stwierdzeniem jest, że liberalizacja wywołała, obok miłej inteligentom swobody mówienia, anarchię w dziedzinie gospodarczej. Szczególnie w rolnictwie samorządnie przeprowadzona parcelacja kolchozów i zaniechanie zsyłu są oceniane jako przyczyny katastrofy ekonomicznej i żywnościowej, mogącej w braku pomocy z zewnątrz przybrać miarę naprawdę groźną.

Dlatego komuniści, mimo wyraźnego bankructwa ich programów i zasad, utrzymują jeszcze duże wpływy; są oni szczególnie potężni na prowincji gdzie "destalinizacja" i "walka z kultem jednostki" nie przeszkadza wielu z nich stosować dalej "zamordyzm".

Podnoszą oni również głowę w prasie, nie odważając się jeszcze na wystąpienie otwarte przeciwko chłopskiemu ruchowi antykołchoźnemu, ale już jawnie występując przeciwko liberalizacji w dziedzinie religijnej, jako sprzecznej z "postępem".

W końcu daje się stwierdzić zupełnie powszechne przekonanie w Polsce o nietrwałości obecnego systemu, balansującego pomiędzy narzuc-

64

Rzym, dnia 17 stycznia 1957.

-2-

nym komunizmem a żądaniem ogromnej większości ludzi.

"Nikt nie wie, kiedy się to skończy", "nie wiadomo, kiedy wybuchnie nowa katastrofa", "nie absolutnie nie ma cech stałości, wszystko co jest może w każdej chwili runąć" - oto określenia, które zdają się być ogólnie przyjęte. Przy tym jest dość charakterystyczną rzeczą, że w takiej ocenie Moskwa nie jest wcale jedyną przewidywaną przyczyną możliwości zawalenia: ludzie obecnie stojący u władzy, mają sympatie rzesz, ale nie mają organizacji, na której by się opierali.

Ogólna też na tym tle jest obawa prowokacji: wszyscy zdają sobie sprawę z faktu, że zakres swobód przyznanych Gomułce przez Moskwę jest ograniczony i że w Moskwie i w Polsce są potężne czynniki czyhające na to, by Gomułce noga się powinęła i by można wkroczyć.

Prowokacja mogłaby w tym skutecznie pomóc i stąd obawy, które dają się wyczuć na każdym kroku.

Z drugiej strony świadomość tego niebezpieczeństwa ze strony społeczeństwa, które dało już tyle dowodów dojrzałości politycznej, jest wielką pociechą.

P o u f n e

Co wiadomo o przyjeździe Ks. Kardynała

Prymasa do Rzymu

Jak dotychczas data ewentualnej wizyty Ks. Kardynała Wyszyńskiego w Rzymie określana była w Listach z kraju "na po wyborach". Ostatnio brzmi to znacznie mniej pewnie: odnosi się wrażenie, że data ta może być odroczone, zależnie od sytuacji w kraju.

Zmiana adresu Ambasady

Ambasada R.P. przy Stolicy Apostolskiej przenosi się z dniem 1 lutego b.r. do nowego lokalu, którego adres brzmi: Roma, via E. Manfre-
di 19.

Wobec tego, że zmiana lokalu następuje z powodów od Ambasady zupełnie niezależnych i stała się faktem dopiero w ostatnich tygodniach, Ambasada nie ma technicznych możliwości zawiadomienia na czas o tym fakcie wszystkich Polaków i dlatego zwraca się z uprzejmą prośbą do wszystkich osób otrzymujących "Serwis Informacyjny", aby fakt zmiany adresu Ambasady podali do wiadomości urzędów, instytucji, organizacji społecznych i piśm polskich mających w nich miejsce zamieszkania.

Wobec tego, że zmiana lokalu następuje z powodów od Ambasady zupełnie niezależnych i stała się faktem dopiero w ostatnich tygodniach, Ambasada nie ma technicznych możliwości zawiadomienia na czas o tym fakcie wszystkich Polaków i dlatego zwraca się z uprzejmą prośbą do wszystkich osób otrzymujących "Serwis Informacyjny", aby fakt zmiany adresu Ambasady podali do wiadomości urzędów, instytucji, organizacji społecznych i piśm polskich mających w nich miejsce zamieszkania.

Wobec tego, że zmiana lokalu następuje z powodów od Ambasady zupełnie niezależnych i stała się faktem dopiero w ostatnich tygodniach, Ambasada nie ma technicznych możliwości zawiadomienia na czas o tym fakcie wszystkich Polaków i dlatego zwraca się z uprzejmą prośbą do wszystkich osób otrzymujących "Serwis Informacyjny", aby fakt zmiany adresu Ambasady podali do wiadomości urzędów, instytucji, organizacji społecznych i piśm polskich mających w nich miejsce zamieszkania.

Wobec tego, że zmiana lokalu następuje z powodów od Ambasady zupełnie niezależnych i stała się faktem dopiero w ostatnich tygodniach, Ambasada nie ma technicznych możliwości zawiadomienia na czas o tym fakcie wszystkich Polaków i dlatego zwraca się z uprzejmą prośbą do wszystkich osób otrzymujących "Serwis Informacyjny", aby fakt zmiany adresu Ambasady podali do wiadomości urzędów, instytucji, organizacji społecznych i piśm polskich mających w nich miejsce zamieszkania.

Wobec tego, że zmiana lokalu następuje z powodów od Ambasady zupełnie niezależnych i stała się faktem dopiero w ostatnich tygodniach, Ambasada nie ma technicznych możliwości zawiadomienia na czas o tym fakcie wszystkich Polaków i dlatego zwraca się z uprzejmą prośbą do wszystkich osób otrzymujących "Serwis Informacyjny", aby fakt zmiany adresu Ambasady podali do wiadomości urzędów, instytucji, organizacji społecznych i piśm polskich mających w nich miejsce zamieszkania.

Wobec tego, że zmiana lokalu następuje z powodów od Ambasady zupełnie niezależnych i stała się faktem dopiero w ostatnich tygodniach, Ambasada nie ma technicznych możliwości zawiadomienia na czas o tym fakcie wszystkich Polaków i dlatego zwraca się z uprzejmą prośbą do wszystkich osób otrzymujących "Serwis Informacyjny", aby fakt zmiany adresu Ambasady podali do wiadomości urzędów, instytucji, organizacji społecznych i piśm polskich mających w nich miejsce zamieszkania.

Wobec tego, że zmiana lokalu następuje z powodów od Ambasady zupełnie niezależnych i stała się faktem dopiero w ostatnich tygodniach, Ambasada nie ma technicznych możliwości zawiadomienia na czas o tym fakcie wszystkich Polaków i dlatego zwraca się z uprzejmą prośbą do wszystkich osób otrzymujących "Serwis Informacyjny", aby fakt zmiany adresu Ambasady podali do wiadomości urzędów, instytucji, organizacji społecznych i piśm polskich mających w nich miejsce zamieszkania.

Wobec tego, że zmiana lokalu następuje z powodów od Ambasady zupełnie niezależnych i stała się faktem dopiero w ostatnich tygodniach, Ambasada nie ma technicznych możliwości zawiadomienia na czas o tym fakcie wszystkich Polaków i dlatego zwraca się z uprzejmą prośbą do wszystkich osób otrzymujących "Serwis Informacyjny", aby fakt zmiany adresu Ambasady podali do wiadomości urzędów, instytucji, organizacji społecznych i piśm polskich mających w nich miejsce zamieszkania.